

PLAN
ODNOWY WSI

SOŁECTWO KACZYNOS

Kaczynos, czerwiec 2004 r.

WSTĘP

Sołectwo: KACZYNOS

Dane podstawowe:

- Powierzchnia ogółem - 377 ha w tym: użytki rolne stanowią - 360 ha
- Liczba mieszkańców - 375 osób
- Położenie administracyjne: Gmina Stare Pole, Powiat Malbork, województwo pomorskie,

- Położenie geograficzne : obszar Żuław Wiślanych.

- Krajobraz: równinny, przecinany gęstą siecią cieków wodnych , rowów melioracyjnych i kanałów, urozmaicony antropogeniczną działalnością w postaci wałów przeciwpowodziowych.

- Gleby – Kaczynos charakteryzuje się wysoką jakością gleb, przeważają urodzajne gleby II, III i IV klasy, główne kierunki produkcji to: uprawa pszenicy, buraków cukrowych, hodowla trzody chlewnej.

- Rys historyczny - wieś Kaczynos należy do miejscowości o bardzo starych tradycjach osadniczych. Badania archeologiczne wykazały tam istnienie reliktywów kilku kultur neolitycznych, jak też wykopalisk z wczesnej epoki brązu. Żwirownia w Kaczynosie, na której odkryto ślady kultury łużyckiej została zaliczona do największych i najciekawszych stanowisk archeologicznych na Żuławach. Wieś powstała w pierwszych latach XIV wieku. Lokacje wsi Kaczynos na prawie chełmińskim potwierdza odnowiony przywilej lokacyjny wydany w 1367 r. przez wielkiego mistrza krzyżackiego Winricha von Kniprode dla Hansa Arnolda. Wieś posiadała 50 włók ziemi, od której płacono czynsz, prócz tego sołtys posiadał 3,5 wolnych włók. Kaczynos należał w średniowieczu do parafii w Królewie. W okresie Reformacji pierwsi luterkańscy pastory w tej okolicy zamieszkali w Królewie Około 1626 r. powstał w Kaczynosie pierwszy kościół protestancki. Na początku XVIII w. kościół ten rozebrano i zbudowano nowy obiekt. Bogate wnętrze świadczyło o zamożności mieszkańców i smaku artystycznym fundatorów, był przedmiotem dumy i troski okolicznej ludności. Wiek XIX przyniósł nieszczęścia. Dnia 25 marca 1888 r. nastąpiło przerwanie wałów na rzece Nogat powodując katastrofalną powódź. Woda zalała znaczną część Żuław Elbląskich, w tym wieś Kaczynos. Doceniając zabytkową wartość budowli dokonano rozbiórki i rekonstrukcji całej bryły obiektu. Poświęcenie nowego korpusu kościoła z nowym wyposażeniem nastąpiło 4.10.1907 r. Koszt rewaloryzacji wyniósł 44.622 marki, w tym mieścił się dar cesarza 14.220 marek. Była to pierwsza świadomie podjęta rekonstrukcja obiektu, uwzględniająca cechy konserwatorskie, w aspekcie ochrony cennego wystroju kościoła oraz jego walorów architektonicznych. W trakcie działań wojennych w 1945 r. kościół został uszkodzony w 30 %. Po wojnie w 1945 r. kościół poewangelicki został upaństwowiony wraz z przylegającym gruntem i całym wyposażeniem. Niebawem kościół stał się własnością Państwowego Gospodarstwa Rolnego w Kaczynosie i miejscowej ludności zakazano wykorzystywać

go na cele sakralne. Od tej pory nie zabezpieczony, nie zamykany ulega dewastacji. Dopiero po przemianach społeczno-politycznych zapoczątkowanych w 1980 r. Wojewoda Elbląski wydał zezwolenie na przeniesienie kościoła do Elbląga i jego adaptację na potrzeby religijne katolików. Świątynia wówczas była zdewastowana w 80 %. W latach 1981-1985 dokonano rekonstrukcji kościoła. Pięknie odrestaurowany kościół z Kaczynosu znajduje się w Elblągu przy ul. Rawskiej i zaliczany jest do najciekawszych budowli sakralnych o konstrukcji ryglowej na obszarze Polski Północnej.

Funkcja - główną funkcją sołectwa jest produkcja rolna. Do 1991 r. na terenie wsi istniało jedno Państwowe Gospodarstwo Rolne, które dawało zatrudnienie i było głównym źródłem utrzymania dla przeważającej części mieszkańców. Po likwidacji w 1992 r. PGR-u część osób przeszła na renty lub emerytury, pozostali mieszkańcy stali się bezrobotnymi. Wieś odznacza się najwyższym wskaźnikiem bezrobocia w gminie. Obecnie na terenie wsi istnieje 6 gospodarstw rolnych o powierzchni :

- do 5 ha - 2 szt
- od 5- do 15 ha - 1 szt
- od 133 - 240 ha - 3 szt

Od kilku lat na zebraniach wiejskich we wsi Kaczynos zgłaszano szereg problemów, z którymi borykają się mieszkańcy. W przypadku większości zgłaszanych wniosków i postulatów brak było możliwości ich rozwiązania bez odpowiedniej wysokości środków finansowych. Z uwagi na brak środków finansowych sołectwo nie miało szans rozwoju i podejmowania działań w szerszym zakresie. Nie było też możliwości organizowania się w oddolne grupy działania w celu pozyskiwania funduszy.

Z chwilą uruchomienia Pomorskiego Programu Odnowy Wsi Pomorskiej mieszkańcy dostrzegli szansę również dla swojej wsi. Na zebraniu wiejskim podjęta została decyzja o włączeniu się do realizacji Pomorskiego Programu Odnowy Wsi. Opracowano Plan Rozwoju Sołectwa, w którym określone zostały niezbędne zadania do wykonania na terenie wsi w okresie najbliższych 10 lat.

Celem opracowania Planu Rozwoju Sołectwa jest stworzenie dokumentu planistycznego niezbędnego do występowania do różnego rodzaju instytucji finansujących rozwój obszarów wiejskich. Odnowa wsi Kaczynos jest szansą na zmianę wizerunku wsi po pegeerowskiej i poprawę warunków życia mieszkańców.

Główne priorytety rozwoju sołectwa to poprawa infrastruktury oświatowo-kulturalnej, infrastruktury technicznej oraz stworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy.

ANALIZA ZASOBÓW WSI

SOŁECTWO **Kaczynos Stare Pole**

Zasoby – to wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi otaczającego ją obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości w budowaniu bądź realizacji publicznych bądź prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi.

Rodzaj zasobu	Brak	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
Środowisko przyrodnicze				
Walory krajobrazu			X	
Walory przyrodnicze			X	
Wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy), gleby			X	X
kopaliny	X			
Środowisko kulturowe				
Walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe			X	
Walory zagospodarowania przestrzennego			X	
Zabytki			X	
Zespoły artystyczne	X			
Dziedzictwo religijne i historyczne				
miejsca, osoby i przedmioty kultu święta, odpusty, pielgrzymki			X	
tradycje, obrzędy, gwara		X		
legendy, podania i fakty historyczne		X		
Ważne postacie historyczne		X		
Specyficzne nazwy	X			

Obiekty i tereny				
Działki pod zabudowę mieszkaniową		X		
Działki pod domy letniskowe	X			
Działki pod zakłady usługowe i przemysł pustostany mieszkaniowe, magazynowe i poprzemysłowe		X		
Tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (spichlerze, kuźnie, młyny)	X			
Place i miejsca publicznych spotkań miejsca spotkań i rekreacji	X			
Gospodarka, rolnictwo				
Specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)				X
Znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe	X			
Możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne	X			
Sąsiedzi i przyjezdni				
Korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna)			X	
Ruch tranzytowy	X			
Przyjezdni stali i sezonowi		X		
Instytucje				
Placówki opieki społecznej	X			
Szkoły	X			
Dom kultury	X			
Inne		X		
Ludzie, organizacje społeczne				
OSP	X			
KGW		X		
Stowarzyszenia	X			
Darczyńcy i sponsorzy		X		

Data 05.06.2004 r.

Jacy jesteśmy? Diagnoza aktualnej sytuacji naszego sołectwa Jaka jest nasza wieś?

Co ją wyróżnia?	Wieś popegeerowska, typowo rolnicza, urodzajne gleby, ziemia po byłym PGR obecnie w użytkowaniu kilku rolników z innych miejscowości, ubóstwo mieszkańców i wysokie bezrobocie, w centrum wsi zabytkowy pałac z k. XVIII w. z parkiem, brak miejsc spotkań mieszkańców, świetlica wiejska wymagająca przeprowadzenia remontu.
Jakie pełni funkcje?	Mieszkaniowa i rolnicza, brak miejsc pracy, niedostatecznie rozwinięte usługi.
Kim są mieszkańcy?	375 mieszkańców w tym 100 dzieci i 96 młodzieży. Mieszkańcy w większości bezrobotni, duży procent stanowią emeryci i renciści, niezadowolający poziom wykształcenia.
Co daje utrzymanie?	Emerytury i renty, zasiłki dla bezrobotnych oraz z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Praca w zakładach w pobliskich miejscowościach m.in. Starym Polu i Malborku, a także praca najemna w indywidualnych gospodarstwach rolnych.
Jak zorganizowani są mieszkańcy?	Rada Sołecka, Koło Gospodyń Wiejskich, Gminna Rada Kobiet, Liderzy Odnowy Wsi, niewystarczająca aktywność mieszkańców.
W jaki sposób rozwiązują problemy?	Problemy zgłaszane są na zebraniach wiejskich lub bezpośrednio do Sołtysa oraz Radnego Gminy, którzy współpracują z Urzędem Gminy, Radą Gminy, Agencją Nieruchomości Rolnych, zbyt mały kontakt mieszkańców z działaczami społecznymi.
Jaki wygląd ma nasza wieś?	Wieś o bardzo starych tradycjach osadniczych, powstała w pierwszych latach XIV wieku. Posesje usytuowane są, przy ówczesnym trakcie Malbork – Elbląg, (obecnie jest to droga powiatowa, zabudowa jedno- i wielorodzinna po byłym PGR, wieś oddalona o ok. 3 km od Starego Pola. Brakuje miejsc noclegowych.
Jakie obyczaje i tradycje są u nas pielęgnowane?	Dzień Kobiet, Dzień Dziecka, Dzień Seniora, Dożynki, Odpust, Andrzejki, Sylwester, Ostatki, coroczne spotkania przy ognisku. Zbyt wąski zakres organizowanych imprez okolicznościowych. Brak oferty dla dzieci i młodzieży.
Jak wyglądają mieszkania i obejścia?	Część posesji jest zadbana, pozostałe obejścia wymagają uporządkowania, poprawy estetyki, szczególnie nieruchomości byłego PGR Kaczynos, w gospodarstwach rolnych poprawy wymaga przechowywanie nawozów zwierzęcych.
Jaki jest stan otoczenia i środowiska?	Środowisko przyrodnicze charakterystyczne dla Żuław Wiślanych, teren równinny poprzecinany gęstą siecią rowów melioracyjnych i kanałów, główne kanały to: A-Królewo i Stary Nogat. System urządzeń melioracyjnych wymaga konserwacji.
Jakie jest rolnictwo?	Rolnictwo wysokotowarowe, na bazie byłego PGR istnieje obecnie sześć gospodarstw, w tym 3 gospodarstwa o powierzchni od 130 do 240 ha.
Jakie są powiązania komunikacyjne?	Złe, istnieją tylko 3 kursy autobusu linii podmiejskiej MZK do wsi, brak połączeń PKS i PKP.
Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	Brak zorganizowanych form zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.

ANALIZA SWOT

Podsumowanie sytuacji rozwojowej sołectwa

<p>Silne strony:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wysoka jakość gleb, - duże walory krajobrazowe, - czyste środowisko, - usytuowanie w bliskiej odległości od rzeki Nogat i kompleksu leśnego wraz z jeziorkiem, - zabytek – pałac z k. XVII w. wraz z parkiem wiejskim, - korzystne warunki do rozwoju agroturystyki, - tereny pod budownictwo mieszkaniowe, 	<p>Słabe strony:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zły stan dróg, - bezrobocie, - brak połączeń komunikacyjnych, - zubożenie mieszkańców - niski poziom wykształcenia - niedostateczna infrastruktura techniczna i kulturalno-oświatowa, - niska dostępność do wyspecjalizowanych usług kulturalnych, - zły stan urządzeń melioracyjnych, - brak kapitału i aktywności gospodarczej
<p>Okazje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fundusze pomocowe, - moda na ekologię i turystykę, - rozwój usług i pozarolniczej działalności gospodarczej, - rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich, - istnienie w siedzibie gminy w Starym Polu silnego ośrodka szkoleniowego Regionalnego Centrum Doradztwa Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich, - rozwój przemysłu w pobliskich miastach Elblągu i Malborku oraz Trójmieście, 	<p>Zagrożenia :</p> <ul style="list-style-type: none"> - konieczność dostosowania do norm unijnych, - niebezpieczeństwo powodzi, - wzrost konkurencyjności, - brak opłacalności produkcji rolniczej, - wzrost podatków, - brak sprzyjającej polityki rozwoju rolnictwa, - procesy globalizacji gospodarki i ich niekorzystny wpływ na rozwój przedsiębiorczości lokalnej.

WIZJA STANU DOCELOWEGO

Jaka ma być wieś za kilka lat?

Co ma ją wyróżniać?	Estetyka, porządek, poczucie bezpieczeństwa, dostęp do informacji- możliwość korzystania z Internetu, przystosowanie istniejącej świetlicy do pełnienia funkcji kulturalnych i oświatowych na rzecz mieszkańców wsi.
Jakie ma pełnić funkcje?	Mieszkaniowa, usługowa i rolnicza z rozwiniętym zapleczem usług i rzemiosłem nawiązującym do tradycji ludowych. Pomoc szkoleniowa dla bezrobotnych, młodzieży, rolników, szkolenia, kursy.
Kim mają być mieszkańcy?	Aktywnymi w podejmowaniu działań na rzecz rozwoju wsi i pozyskiwaniu funduszy na ten cel. Podniesienie poziomu wykształcenia.
Co ma dać utrzymanie?	Praca w okolicznych zakładach, , dodatkowe i alternatywne źródła dochodów dla mieszkańców wsi, , popierać usługi, organizować szkolenia i kursy przekwalifikujące.
W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i mieszkańcy?	Pobudzanie aktywności mieszkańców i organizacji lokalnych, współpraca z lokalnymi podmiotami, wypracowanie metod współdziałania partnerów lokalnych.
W jaki sposób mają być rozwiązane problemy?	Poprzez dialog społeczny, częste spotkania mieszkańców z działaczami społecznymi w celu integracji i wspólnego rozwiązywania problemów.
Jak ma wyglądać nasza wieś?	Poprawa estetyki, ochrona zasobów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego.
Jakie obyczaje i tradycje mają być u nas pielęgnowane i rozwijane?	Zwiększenie ilości imprez okolicznościowych, mobilizacja dzieci i młodzieży do aktywnego w nich udziału, rozwijanie kół zainteresowań, poszerzenie zakresu działalności KGW.
Jak mają wyglądać mieszkania i obejścia?	Mieszkania powinny być funkcjonalne, nawiązujące do tradycji miejscowej, wyposażone w infrastrukturę, obejścia estetyczne i zadbane.
Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?	Środowisko przyjazne dla ludzi, czysta woda, powietrze, zorganizowany system selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.
Jakie ma być rolnictwo?	Rolnictwo nowoczesne, dochodowe i bezpieczne pod względem bhp, wykorzystujące wysoki potencjał agroekologiczny z możliwością dostępu do usług specjalistycznych na rzecz obsługi rolnictwa.
Jakie mają być powiązania komunikacyjne?	Dogodny układ połączeń komunikacyjnych ze Starym Polem – siedzibą Gminy oraz sąsiednimi miejscowościami Malborkiem i Elblągiem.
Co zaproponujemy dzieciom i młodzieży?	Możliwości korzystania z dobrze wyposażonego obiektu świetlicy, rozwijanie zainteresowań, kształcenie umiejętności w zakresie obsługi komputera.

Arkusz 5

NASZE SOŁECTWO ZA 10 LAT – Wizja rozwoju naszej wsi

Marzę, aby moja wieś ...

- poprawiła się sytuacja materialna, a ludziom żyło się dostatnio,
- aby były warunki umożliwiające podejmowanie działalności gospodarczej i tworzenie nowych miejsc pracy,
- aby młodzież miała warunki zdobycia wykształcenia i miała perspektywę rozwoju,
- była zadbana i estetyczna,
- dobrze wyposażona w infrastrukturę (chodniki, połączenia komunikacyjne, ścieżki rowerowe, sprawny system urządzeń melioracji wodnych),
- aby istniejąca świetlica wiejska mogła stanowić miejsce spotkań mieszkańców i stanowić centrum rozwoju kulturalnego; aby był zapewniony dostęp do najnowszych źródeł informacji poprzez Internet, zwiększyła się oferta szkoleniowa dla wszystkich mieszkańców wsi.

Byłbym szczęśliwy ...

Gdyby wyremontowana świetlica wiejska stanowiła centrum rozwoju kultury i oświaty na wsi, aby ożywiona została aktywność mieszkańców, a wzajemna współpraca zaowocowała wszechstronnym rozwojem wsi i przyniosła długofalowe efekty w formie lokalnych grup działania, gdyby kultywowana była tradycja i obyczaje regionalne.

ARKUSZ PLANOWANIA

NASZA MAŁA STRATEGIA – PLAN ROZWOJU SOŁECTWA

Wizja rozwoju sołectwa Kaczynos – Odnowa wsi Kaczynos szansą na zmianę wizerunku wsi po pegeerowskiej i poprawę warunków życia mieszkańców.					
Priorytet 1		Priorytet 2			Priorytet 3
Poprawa infrastruktury kulturalno-oświatowej		Poprawa infrastruktury technicznej			Rozwój przedsiębiorczości na terenie wsi
Cel 1:	Cel 2:	Cel 1:	Cel 2:	Cel 3:	Cel 1:
Unowocześnienie i rozbudowa infrastruktury kulturalno-oświatowej	Rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej	Poprawa bezpieczeństwa i komunikacji	Poprawa stanu środowiska	Poprawa bezpieczeństwa przeciwpowodziowego i przeciwpowozarowego	Tworzenie warunków do powstawania miejsc pracy
Projekty:	Projekty:	Projekty:	Projekty:	Projekty:	Projekty:
1. Remont świetlicy wiejskiej i wyposażenie jej w niezbędny sprzęt	1. Utworzenie placu zabaw 1. Modernizacja boiska sportowego 2. Budowa ścieżki rowerowej	1. Budowa chodników 2. Remont wiaty przystankowej 3. Poprawa stanu dróg	1. Wdrożenie selektywnej zbiórki odpadów 2. Rewitalizacja parku wiejskiego 3. Zadrzewienia śródpolne	1. Modernizacja systemu urządzeń melioracyjnych 2. Konserwacja zbiornika przeciwpożarowego	1. Edukacja i szkolenia mieszkańców w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i agroturystycznej

ARKUSZ PLANU KRÓTKOTERMINOWEGO

Pytania dotyczące projektów	Propozycje projektów	Czy nas na to stać?		Hierarchia
		Organizacyjnie	Finansowo	
Co nas najbardziej zintegruje?	Współpraca przy opracowywaniu projektu rozwoju wsi oraz podczas realizacji jego poszczególnych etapów.	tak	Tak, pod warunkiem uzyskania wsparcia finansowego	I
	Aktywne uczestnictwo mieszkańców w organizowanych imprezach okolicznościowych	tak	Tak	II
Na czym nam najbardziej zależy?	Na remoncie świetlicy wiejskiej wraz z pomieszczeniami towarzyszącymi, która stanowi centrum kulturalno-oświatowe wsi	tak	Tak, pod warunkiem uzyskania wsparcia finansowego	I
	Poprawie stanu infrastruktury technicznej, poprawie wizerunku wsi, ożywienia życia, wzmocnienia więzów społecznych, usprawnieniu współpracy	tak	Tak, pod warunkiem uzyskania wsparcia finansowego	II
Co nam najbardziej przeszkadza?	Brak miejsca do organizowania spotkań mieszkańców, szkoleń, imprez okolicznościowych	tak	Tak, pod warunkiem uzyskania wsparcia finansowego	I
	Brak funduszy na rozwój wsi, ubożenie mieszkańców, bezrobocie,	tak	tak, pod warunkiem uzyskania wsparcia finansowego	II
Co najbardziej zmieni nasze życie?	Szybki dostęp do informacji poprzez Internet, partnerstwo lokalne	tak	Tak	I
	Aktywne włączenie się mieszkańców do podejmowania prac w zakresie rozwoju wsi, integracja mieszkańców	tak	Tak	II
Co osiągniemy najłatwiej?	Remont i wyposażenie świetlicy wiejskiej	tak	Tak, pod warunkiem uzyskania wsparcia finansowego	I
	Poprawa stanu infrastruktury technicznej,	tak	Tak, pod warunkiem uzyskania wsparcia finansowego	II

Projekt zaakceptowany i zatwierdzony